Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (peti senat)

z dne 5. septembra 2019*

„Predhodno odločanje – Tehnične in poslovne zahteve za kreditne prenose in direktne bremenitve v eurih – Uredba (EU) št. 260/2012 – Enotno območje plačil v eurih (SEPA) – Plačilo z direktno bremenitvijo – Člen 9(2) – Plačilna dostopnost – Pogoj prebivališča“

V zadevi C-28/18,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče, Avstrija) z odločbo z dne 20. decembra 2017, ki je prispela na Sodišče 17. januarja 2018, v postopku

Verein für Konsumenteninformation

proti

Deutsche Bahn AG,

SODIŠČE (peti senat),

v sestavi E. Regan (poročevalec), predsednik senata, C. Lycourgos, E. Juhász, M. Ilešič in I. Jarukaitis, sodniki,

generalni pravobranilec: M. Szpunar,

sodni tajnik: D. Dittert, vodja oddelka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 30. januarja 2019,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za Verein für Konsumenteninformation S. Langer, Rechtsanwalt,

– za Deutsche Bahn AG C. Pöchhacker in L. Riede, Rechtsanwälte,

– za Evropsko komisijo H. Tserepa-Lacombe in T. Scharf, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 2. maja 2019

izreka naslednjo

* Jezik postopka: nemščina.

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 9(2) Uredbe (EU) št. 260/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2012 o uvajanju tehničnih in poslovnih zahtev za kreditne prenose in direktne bremenitve v eurih in o spremembi Uredbe (ES) št. 924/2009 (UL 2012, L 94, str. 22).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Verein für Konsumenteninformation (združenje za obveščanje potrošnikov, v nadaljevanju: združenje VKI) in družbo Deutsche Bahn AG, ker potniki, ki nimajo prebivališča v Nemčiji, vozovnic, rezerviranih na spletnem mestu te družbe, ne morejo plačati z direktno bremenitvijo v eurih, ki se opravi z uporabo sheme direktnih bremenitev, vzpostavljene na ravni celotne Evropske unije (v nadaljevanju: direktna bremenitev SEPA).

Pravni okvir

3 V uvodnih izjavah 1, 6, 9, 10 in 32 Uredbe št. 260/2012 je navedeno:

„(1) Vzpostavitev enotnega trga elektronskih plačil v eurih, brez razlikovanj med nacionalnimi in čezmejnimi plačili, je potrebna za ustrezno delovanje notranjega trga. V ta namen želi projekt enotnega območja plačil v eurih (v nadaljevanju: SEPA – Single Euro Payments Area) razviti enotne vseevropske plačilne storitve, ki bi nadomestile obstoječe nacionalne plačilne storitve. Kot rezultat uvedbe odprtih, enotnih plačilnih standardov, pravil in praks, ter s pomočjo enotne obdelave plačil, bi morala SEPA omogočiti državljanom in podjetjem Unije uporabo varnih, uporabniku prijaznih in zanesljivih plačilnih storitev v eurih po konkurenčnih cenah. To bi se moralo uporabljati za SEPA plačila, bodisi znotraj ali izven nacionalnih meja, ob enakih osnovnih pogojih in v skladu z istimi pravicami in obveznostmi, ne glede na njihovo lokacijo znotraj Unije. […]

[…]

(6) Samo hiter in celovit prehod na kreditne prenose in direktne bremenitve v celotni Uniji bo omogočil vse koristi integriranega plačilnega trga, s čimer bi lahko ukinili visoke stroške hkratnega vzdrževanja obstoječih in SEPA produktov. Zato bi bilo treba določiti pravila za izvajanje vseh transakcij s kreditnimi prenosi in direktnimi bremenitvami v eurih znotraj Unije. […]

[…]

(9) Za izvedbo kreditnega prenosa mora biti plačilni račun prejemnika dostopen. Zato bi bilo treba na območju Unije uveljaviti obvezo o dosegljivosti, s katero se bo spodbudil uspešen prevzem storitev kreditnih prenosov in direktnih bremenitev v celotni Uniji. Poleg tega je za izboljšanje preglednosti primerno združiti navedeno obvezo in obvezo o dosegljivosti za direktne bremenitve iz Uredbe (ES) št. 924/2009 [Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o čezmejnih plačilih v Skupnosti in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2560/2001 (UL 2009, L 266, str. 11)] v enem samem aktu. Vsi plačilni računi prejemnika, dostopni za nacionalni kreditni prenos, bi morali biti dostopni tudi preko sheme za kreditne prenose za celotno Unijo. Vsi plačilni računi plačnika, dostopni za nacionalne direktne bremenitve, bi morali biti dostopni tudi preko sheme za direktne bremenitve za celotno Unijo. To bi se moralo uporabljati ne glede na to, ali ponudnik plačilnih storitev sodeluje v določeni shemi za kreditne prenose ali direktne bremenitve.

(10) Tehnična interoperabilnost je predpogoj konkurence. Da bi vzpostavili integriran trg elektronskih plačilnih sistemov v eurih, je nujno, da obdelave kreditnih prenosov in direktnih bremenitev ne ovirajo poslovni predpisi ali tehnične prepreke, kot so obvezno sodelovanje v več kot enem

sistemu za poravnavo čezmejnih plačil. Kreditni prenosi in direktne bremenitve bi morali biti izvedeni na podlagi shem, katerih osnovna pravila so upoštevana s strani ponudnikov plačilnih storitev, ki predstavljajo večino ponudnikov plačilnih storitev v večini držav članic in pomenijo večino ponudnikov plačilnih storitev v Uniji in so enaka za čezmejne in izključno nacionalne transakcije s kreditnim prenosom ali direktno bremenitvijo. […]

[…]

(32) Da bi zagotovili široko podporo javnosti za SEPA, je bistvena visoka raven varstva za plačnike, zlasti za transakcije z direktnimi bremenitvami. Sedanja in edina vseevropska shema za direktne bremenitve za potrošnike, ki jo je razvil Evropski svet za plačila, zagotavlja brezpogojno pravico do povračila za avtorizirana plačila v obdobju osmih tednov od datuma, na katerega so bila sredstva odtegnjena, medtem ko za to pravico do povračila velja več pogojev iz člena 62 in 63 Direktive 2007/64/ES [Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007 o plačilnih storitvah na notranjem trgu in o spremembah direktiv 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES in 2006/48/ES ter o razveljavitvi Direktive 97/5/ES (UL 2007, L 319, str. 1)]. Z vidika prevladujočih razmer na trgu in potrebe po zagotovitvi visoke ravni varstva potrošnikov je treba vpliv teh določb oceniti v poročilu, ki ga Komisija v skladu s členom 87 Direktive 2007/64/ES najpozneje do 1. novembra 2012 predloži Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in [Evropski centralni banki] in po potrebi priloži predlog za njegovo revizijo.“

4 Člen 1 Uredbe št. 260/2012, naslovljen „Vsebina in področje uporabe“, v odstavku 1 določa:

„Ta uredba določa pravila za transakcije s kreditnimi prenosi in direktnimi bremenitvami v eurih znotraj Unije, pri katerih se ponudnik plačilnih storitev plačnika in ponudnik plačilnih storitev prejemnika plačila nahajata znotraj Unije oziroma pri katerih se edini ponudnik plačilnih storitev v plačilni transakciji nahaja znotraj Unije.“

5 Člen 2 te uredbe, naslovljen „Opredelitev pojmov“, določa:

„Za namene te uredbe se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

[…]

2. ‚direktna bremenitev‘ pomeni nacionalno ali čezmejno plačilno storitev knjiženja v breme plačilnega računa plačnika, pri čemer je plačilna transakcija odrejena s strani prejemnika plačila na podlagi plačnikove privolitve;

3. ‚plačnik‘ pomeni fizično ali pravno osebo, ki ima odprt plačilni račun in privoli v izvedbo plačilnega naloga s tega plačilnega računa ali, če plačilni račun plačnika ne obstaja, fizično ali pravno osebo, ki izda plačilni nalog za prenos na plačilni račun prejemnika plačila;

4. ‚prejemnik plačila‘ pomeni fizično ali pravno osebo, ki ima odprt plačilni račun in ki je predvideni prejemnik sredstev, ki so bila predmet plačilne transakcije;

5. ‚plačilni račun‘ pomeni račun, voden v imenu enega ali več uporabnikov plačilnih storitev, ki se uporablja za izvrševanje plačilnih transakcij;

[…]

21. ‚pooblastilo‘ pomeni izraz soglasja in odobritve, ki jo da plačnik prejemniku plačila in (neposredno ali posredno preko prejemnika plačila) ponudniku plačilnih storitev plačnika, da lahko prejemnik plačila sproži zbiranje za bremenitev plačnikovega navedenega plačilnega računa ter da omogoči plačnikovemu ponudniku plačilnih storitev, da izpolni takšna navodila;

[…]

26. ‚čezmejna plačilna transakcija‘ pomeni plačilno transakcijo, ki jo sproži plačnik ali prejemnik plačila, pri kateri se ponudnika plačilnih storitev plačnika in prejemnika plačila nahajata v različnih državah članicah;

27. ‚nacionalna plačilna transakcija‘ pomeni plačilno transakcijo, ki jo sproži plačnik ali prejemnik plačila, pri kateri se ponudnika plačilnih storitev plačnika in prejemnika plačila nahajata v isti državi članici;

[…]“.

6 Člen 3 navedene uredbe, naslovljen „Dostopnost“, v odstavku 2 določa:

„Ponudnik plačilnih storitev plačnika, ki je dostopen za nacionalne direktne bremenitve v okviru plačilne sheme, bo dostopen v skladu s pravili vseevropske plačilne sheme za direktne bremenitve, sprožene s strani prejemnika plačila preko ponudnika plačilnih storitev iz katere koli države članice.“

7 Člen 9 iste uredbe, naslovljen „Plačilna dostopnost“, v odstavku 2 določa:

„Prejemnik plačila, ki sprejema kreditni prenos ali uporabi direktno bremenitev za unovčenje sredstev od plačnika, ki ima odprt račun v Uniji, ne sme navesti, v kateri državi članici, naj bi se ta plačilni račun nahajal, če je ta plačilni račun dostopen v skladu s členom 3.“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

8 Združenje VKI je v skladu z avstrijsko zakonodajo upravičeno vložiti tožbo za varstvo potrošnikov.

9 Družba Deutsche Bahn je prevoznik v železniškem prometu s sedežem v Berlinu (Nemčija). Potrošnikom omogoča, da na njenem spletnem mestu rezervirajo mednarodne železniške prevoze. Za ta namen na podlagi svojih splošnih pogojev prevoza s potrošniki sklepa pogodbe.

10 V skladu z eno od klavzul iz teh splošnih pogojev prevoza je mogoče vozovnice, rezervirane na spletnem mestu družbe Deutsche Bahn, plačati s kreditno kartico, preko plačilnega sistema PayPal, s takojšnjim bančnim nakazilom ali z direktno bremenitvijo SEPA. V skladu s to klavzulo pa je zadnjenavedeni način plačila možen le ob izpolnjevanju več pogojev, in sicer, da ima plačnik prebivališče v Nemčiji, da soglaša z neposredno bremenitvijo računa, odprtega pri banki ali hranilnici s sedežem v državi, ki sodeluje v shemi SEPA, da banki ali hranilnici da nalog za plačilo z direktno bremenitvijo in da se registrira na spletnem mestu družbe Deutsche Bahn. Poleg tega se za aktiviranje direktne bremenitve SEPA zahteva, da plačnik poda soglasje za presojo plačilne sposobnosti.

11 Združenje VKI je pri Handelsgericht Wien (gospodarsko sodišče na Dunaju, Avstrija) vložilo opustitveno tožbo, s katero je predlagalo, naj se družbi Deutsche Bahn naloži, naj v pogodbah s potrošniki preneha uporabljati navedeno klavzulo. Združenje VKI je v utemeljitev te tožbe navedlo, da je sporna klavzula iz postopka v glavni stvari, v skladu s katero mora plačnik za to, da lahko plačilo opravi z direktno bremenitvijo SEPA, med drugim imeti prebivališče v Nemčiji, v nasprotju

s členom 9(2) Uredbe št. 260/2012, ker je, prvič, plačilni račun potrošnika praviloma v državi članici njegovega prebivališča, in ker se, drugič, s to klavzulo postavlja še strožja omejitev, kot je pogoj, da mora plačnik odpreti plačilni račun v Nemčiji.

12 Družba Deutsche Bahn pa je trdila, da namen Uredbe št. 260/2012, ker se ta nanaša na ponudnike plačilnih storitev, ni varstvo plačnikov, temveč plačila. S to uredbo naj se prejemnikom plačil ne bi nalagalo, da morajo direktno obremenitev SEPA ponuditi vsem potrošnikom po vsej Uniji. Poleg tega naj bi imeli potrošniki na njenem spletnem mestu na voljo alternativne načine plačila za nakup vozovnic. Vsekakor naj bi bil pogoj, ki se nanaša na prebivališče potrošnika, upravičen. V okviru sheme za direktne bremenitve naj namreč ponudnik plačilnih storitev, drugače kot pri drugih plačilnih shemah, prejemniku plačila ne bi zagotavljal nikakršnega jamstva za plačilo.

13 Handelsgericht Wien (gospodarsko sodišče na Dunaju) je s sodbo z dne 13. julija 2016 ugodilo predlogu združenja VKI glede potrošnikov s prebivališčem v Avstriji, potem ko je ugotovilo, da je sporna klavzula v nasprotju s členom 9(2) Uredbe št. 260/2012.

14 Oberlandesgericht Wien (višje deželno sodišče na Dunaju, Avstrija), pri katerem je bila vložena pritožba, je s sodbo z dne 14. marca 2017 razveljavilo navedeno sodbo in zavrnilo predlog združenja VKI z obrazložitvijo, da čeprav člen 9(2) Uredbe št. 260/2012 plačnikom in prejemnikom zagotavlja, da lahko imajo le en plačilni račun za izvajanje nacionalnih in čezmejnih plačil z direktno bremenitvijo, ta uredba prejemnikov plačil ne zavezuje, da morajo v vseh primerih sprejeti posebne plačilne instrumente za izvajanje poslovnih transakcij s potrošniki.

15 Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče, Avstrija), pri katerem je združenje VKI zoper to sodbo vložilo pravno sredstvo, meni, da se člen 9(2) Uredbe št. 260/2012, ker plačnikom in prejemnikom prepoveduje, da navedejo državo članico, v kateri bi se moral nahajati račun druge stranke, ne nanaša na ponudnike plačilnih storitev, ampak se uporablja za razmerja med prejemniki plačila in plačniki, in da je zato njegov namen varovati zadnje. Čeprav ob dobesedni razlagi ta določba prepoveduje le določitev merila geografske lokacije plačilnega računa, naj bi bilo mogoče, da bi bila klavzula – kakršna je ta v postopku v glavni stvari, ki izključuje direktno bremenitev SEPA, če plačnik nima prebivališča v isti državi članici, kot je tista, v kateri ima prejemnik plačila dejanski sedež – v nasprotju z navedeno določbo, saj ima plačnik svoj plačilni račun praviloma odprt v državi članici, v kateri ima prebivališče.

16 V teh okoliščinah je Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba člen 9(2) Uredbe [št. 260/2012] razlagati tako, da prejemnik plačila za plačilo v okviru sheme SEPA za direktne obremenitve ne sme določiti pogoja, da mora imeti plačnik prebivališče v državi članici, v kateri ima sedež (prebivališče) tudi prejemnik plačila, če je plačilo omogočeno tudi na drug način, na primer s kreditno kartico?“

Vprašanje za predhodno odločanje

17 Predložitveno sodišče s svojim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 9(2) Uredbe št. 260/2012 razlagati tako, da nasprotuje pogodbeni klavzuli, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, ki izključuje plačilo z direktno obremenitvijo SEPA, če plačnik nima prebivališča v isti državi članici, kot je tista, v kateri ima prejemnik plačila dejanski sedež.

18 Najprej je treba opozoriti, da je bila Uredba št. 260/2012, kot je razvidno iz njene uvodne izjave 1, sprejeta v okviru projekta vzpostavitve SEPA, katerega namen je bil za plačila v eurih razviti enotne vseevropske plačilne storitve, ki bi nadomestile nacionalne plačilne storitve.

19 V skladu s členom 1 te uredbe je njen namen določiti pravila za transakcije s kreditnimi prenosi in direktnimi bremenitvami v eurih znotraj Unije, pri katerih se ponudnik plačilnih storitev plačnika in ponudnik plačilnih storitev prejemnika plačila nahajata znotraj Unije oziroma pri katerih se edini ponudnik plačilnih storitev v plačilni transakciji nahaja znotraj Unije.

20 Kot je razvidno zlasti iz uvodnih izjav 1 in 6 navedene uredbe, se tehnične in poslovne zahteve, ki jih ta določa, za plačila znotraj in zunaj nacionalnih meja, opravljena v okviru sheme SEPA, uporabljajo ob enakih osnovnih pogojih in v skladu z istimi pravicami in obveznostmi, ne glede na njihovo lokacijo znotraj Unije, in to z namenom, da se zagotovi celovit prehod na kreditne prenose in direktne bremenitve v celotni Uniji in tako vzpostavi enoten trg elektronskih plačil v eurih, brez razlikovanj med nacionalnimi in čezmejnimi plačili.

21 V tem okviru člen 9(2) Uredbe št. 260/2012 določa, da prejemnik plačila, ki uporabi direktno bremenitev za unovčenje sredstev od plačnika, ki ima odprt račun v Uniji, ne sme „navesti“, v kateri državi članici naj bi se ta plačilni račun nahajal, če je ta plačilni račun dostopen v skladu s členom 3 te uredbe, pri čemer je treba opozoriti, da je pojem „direktna bremenitev“ v členu 2(2) navedene uredbe opredeljen kot nacionalna ali čezmejna plačilna storitev knjiženja v breme plačilnega računa plačnika, pri čemer je plačilna transakcija odrejena s strani prejemnika plačila na podlagi plačnikove privolitve.

22 Na podlagi člena 3(2) Uredbe št. 260/2012 mora biti ponudnik plačilnih storitev, ki je dostopen za izvedbo nacionalne direktne bremenitve v okviru plačilne sheme – kot je razvidno tudi iz uvodne izjave 9 te uredbe – na enak način dostopen za izvedbo direktne bremenitve, ki jo je prejemnik plačila v skladu s pravili vseevropske plačilne sheme sprožil preko ponudnika plačilnih storitev iz druge države članice.

23 Iz člena 9(2) Uredbe št. 260/2012 v povezavi s členom 3(2) iste uredbe tako izhaja, da prejemnik plačila z direktno bremenitvijo ne sme zahtevati, da mora biti račun plačnika v določeni državi članici, če je ta račun dostopen za nacionalne direktne bremenitve.

24 V obravnavani zadevi ni sporno, da se s klavzulo iz postopka v glavni stvari, čeprav se z njo plačniku nalaga obveznost, da mora imeti prebivališče v isti državi članici, kot je tista, v kateri ima prejemnik plačila dejanski sedež, in sicer v Nemčiji, ne zahteva, da mora imeti plačnik plačilni račun v določeni državi članici. Člen 9(2) Uredbe št. 260/2012 se torej na tako klavzulo ne nanaša izrecno.

25 Vendar je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča pri razlagi določbe prava Unije upoštevati ne le njeno besedilo, ampak tudi sobesedilo in cilje, ki se dosegajo z ureditvijo, katere del je (sodba z dne 17. oktobra 2018, Günter Hartmann Tabakvertrieb, C-425/17, EU:C:2018:830, točka 18 in navedena sodna praksa).

26 V zvezi s tem je sicer – kot je bilo opozorjeno v točkah od 18 do 20 te sodbe – glavni cilj Uredbe št. 260/2012 določiti tehnične in poslovne zahteve, zlasti v zvezi z direktnimi bremenitvami, z namenom razviti enotne plačilne storitve znotraj Unije.

27 Vendar člen 9(2) te uredbe s tem, da se izrecno nanaša na posebno razmerje med plačnikom in prejemnikom plačila, prispeva tudi k uresničevanju cilja doseganja visoke ravni varstva potrošnikov, ki je potrebna, da se, kot je razvidno iz uvodne izjave 32 navedene uredbe, zagotovi njihova podpora za SEPA.

28 Ta določba namreč omogoča, da se za plačila z direktno bremenitvijo uporabi en sam plačilni račun za vse transakcije znotraj Unije, s čimer se odpravijo stroški, povezani z vzdrževanjem več plačilnih računov, in to – kot je razvidno iz uvodne izjave 10 Uredbe št. 260/2012 – z zagotovitvijo, da poslovni predpisi ne ovirajo možnosti potrošnikov, da v okviru enotnega trga elektronskih plačil v eurih opravljajo plačila na račune, ki jih imajo prejemniki plačil odprte pri ponudnikih storitev v drugi državi članici.

29 Ugotoviti pa je treba, da je lahko klavzula, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, ki določa razlikovanje glede na merilo prebivališča plačnika, v škodo predvsem potrošnikom, ki nimajo plačilnega računa v državi članici, v kateri ima prejemnik plačila dejanski sedež. Ni namreč sporno, da imajo potrošniki plačilni račun najpogosteje v državi članici, v kateri imajo prebivališče.

30 Taka klavzula tako pomeni, da se posredno določi država članica, v kateri se mora nahajati plačilni račun, s čimer se ustvarijo učinki, ki so primerljivi z učinki določitve specifične države članice.

31 Ta pogoj prebivališča namreč dostopnost do plačila z direktno bremenitvijo SEPA v večini primerov omeji le na plačnike, ki imajo plačilni račun v državi članici, v kateri ima prejemnik plačila dejanski sedež, in tako iz uporabe tega načina plačila izključi plačnike, ki imajo plačilni račun v drugih državah članicah.

32 Zato ta klavzula uporabo tega načina plačila v bistvu omeji na nacionalne plačilne transakcije v smislu člena 2(27) Uredbe št. 260/2012, torej na plačilne transakcije, opravljene med plačniki in prejemniki plačila, pri katerih imata tako plačnik kot prejemnik plačila plačilni račun odprt pri ponudnikih plačilnih storitev, ki se nahajata v isti državi članici, pri tem pa posledično izključi večino čezmejnih plačilnih transakcij, ki v skladu s členom 2(26) te uredbe vključujejo ponudnike plačilnih storitev, ki se nahajajo v različnih državah članicah.

33 Iz tega izhaja, da klavzula, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, lahko odvzame polni učinek člena 9(2) Uredbe št. 260/2012, ker plačnikom odvzame možnost, da bi direktno bremenitev izvedli iz računa, ki se nahaja v državi članici, ki jo sami izberejo. Ta klavzula tako preprečuje doseganje cilja te določbe, in sicer, kot je bilo navedeno v točki 28 te sodbe, da se prepreči, da bi poslovni predpisi ogrozili razvoj enotnega trga elektronskih plačil v eurih iz uvodne izjave 1 te uredbe.

34 V zvezi s tem ni upoštevno, da lahko potrošnik uporabi druge načine plačila. Čeprav se lahko namreč prejemniki plačila še vedno svobodno odločijo, ali bodo plačnikom ponudili možnost plačila z direktno bremenitvijo SEPA, pa v nasprotju s tem, kar zatrjuje družba Deutsche Bahn, ti prejemniki plačila, če to možnost ponujajo, za uporabo tega načina plačila ne smejo določati pogojev, ki odvzamejo polni učinek člena 9(2) Uredbe št. 260/2012.

35 Po mnenju družbe Deutsche Bahn pa je iz Uredbe (EU) 2018/302 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. februarja 2018 o naslovitvi neupravičenega geografskega blokiranja in drugih oblik diskriminacije na podlagi državljanstva, kraja prebivališča ali kraja sedeža strank na notranjem trgu ter o spremembi uredb (ES) št. 2006/2004 in (EU) 2017/2394 ter Direktive 2009/22/ES (UL 2018, L 60 I, str. 1) mogoče izvesti, da se člen 9(2) Uredbe št. 260/2012 ne nanaša na pogoj prebivališča, kakršen je ta v postopku v glavni stvari.

36 Vendar poleg tega, da so s področja uporabe Uredbe 2018/302 izključene prevozne storitve, kakršne so te v postopku v glavni stvari, in da se je ta uredba začela uporabljati šele 3. decembra 2018, torej po času dejanskega stanja v sporu o glavni stvari, zadostuje ugotoviti, da – kot je navedel generalni pravobranilec v točki 39 sklepnih predlogov – Uredba 2018/302, ki se specifično nanaša na geografsko blokiranje, nima nikakršnega vpliva na razlago člena 9(2) Uredbe št. 260/2012, če zakonodajalec Unije med tema uredbama ni vzpostavil povezave.

37 Družba Deutsche Bahn trdi tudi, da je pogoj prebivališča, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, upravičen z nujnostjo preverjanja plačilne sposobnosti plačnikov, saj naj bi bilo tveganje za zlorabe in neplačila še posebej veliko, kadar, tako kot v postopku v glavni stvari, plačnik prejemniku plačila izda pooblastilo za direktno bremenitev brez posredovanja ponudnika plačilnih storitev plačnika ali prejemnika plačila. V teh okoliščinah naj bi moral prejemnik plačila sam oceniti tveganje za neplačilo stranke.

38 Vendar je treba opozoriti – kot je generalni pravobranilec navedel v točkah 46 in 47 sklepnih predlogov – da niti člen 9(2) Uredbe št. 260/2012 niti katera koli druga določba te uredbe ne vsebuje izjeme od obveznosti iz te določbe, saj je zakonodajalec Unije pri sprejemanju te določbe v zadostni meri upošteval različne interese plačnikov in prejemnikov plačila.

39 Vsekakor se prejemniku plačila nikakor ne preprečuje, kot je Komisija navedla na obravnavi, da bi tveganje zlorabe ali neplačila zmanjšal na primer z določitvijo, da je vozovnice mogoče izdati ali natisniti šele po tem, ko je ta prejemnik plačila prejel potrdilo, da je bilo plačilo dejansko prejeto.

40 Glede na zgoraj navedeno je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 9(2) Uredbe št. 260/2012 razlagati tako, da nasprotuje pogodbeni klavzuli, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, ki izključuje plačilo z direktno bremenitvijo SEPA, če plačnik nima prebivališča v isti državi članici, kot je tista, v kateri ima prejemnik plačila dejanski sedež.

Stroški

41 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (peti senat) razsodilo:

Člen 9(2) Uredbe (EU) št. 260/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2012 o uvajanju tehničnih in poslovnih zahtev za kreditne prenose in direktne bremenitve v eurih in o spremembi Uredbe (ES) št. 924/2009 je treba razlagati tako, da nasprotuje pogodbeni klavzuli, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, ki izključuje plačilo z direktno bremenitvijo v eurih, ki se opravi z uporabo sheme direktnih obremenitev, vzpostavljene na ravni celotne Evropske unije (direktna bremenitev SEPA), če plačnik nima prebivališča v isti državi članici, kot je tista, v kateri ima prejemnik plačila dejanski sedež.

Podpisi